

Spomienka na MUDr. Pavla Langeru, DrSc., vedeckého pracovníka UEE v Bratislave

Dňa 28. 1. 2017 si Slovenská endokrinologická spoločnosť na svojom stretnutí na Edukačnom fóre vo Vyhníach minútou ticha uctila pamiatku MUDr. Pavla Langeru, DrSc.

MUDr. Pavel Langer, DrSc., zomrel 29. 10. 2016 vo veku 87 rokov v Bratislave, kde žil a pracoval. Zomrel ticho, doma

pri práci, bez ktorej nedokázal žiť. Od promócie pracoval na Ústave experimentálnej endokrinológie a veľa rokov bol členom výboru Slovenskej endokrinologickej spoločnosti. Jeho životnou náplňou bola vedecká práca. Svoje vedomosti odovzdával mladým, ale i starším lekárom na postgraduálnych kurzoch a lekárske kongresoch nielen na Slovensku a v Čechách, ale i vo svete. Bol spoluautorom a editorom výbornej monografie „Praktická endokrinológia“ a jej opakovaných pokračovaní. Jeho práce v lekárske časopisoch doma i v zahraničí boli opakovane citované v časopisoch s vysokým IF. Celý život sa venoval nepriaznivému vplyvu životného prostredia na štítnu žľazu. Už v rokoch 1949–1953 bol členom kolektívu, ktorý sledoval výskyt strumy a vylučovanie jódu na Slovensku. Išlo o významu celosvetovo uznanú prácu v preventívnej medicíne.

MUDr. Pavel Langer, DrSc., bol veľký človek, nepotreboval byť nápadný a robiť veľké gestá. Mala som možnosť spoznať a vedecky spolupracovať určitý čas môjho života s týmto skvelým človekom. Od roku 1992 začala

prostredníctvom neho spolupráca UEE s LF a s I. internou klinikou UPJŠ v Košiciach, kde som pracovala. V tom čase sa I. interná klinika venovala projektom, ktoré riešili otázky príjmu jódu na východnom Slovensku a neskôr nepriaznivému vplyvu nitrátov a PCB na štítnu žľazu v tejto lokalite. Do roku 2000 sa riešili 3 čiastkové a od roku 2000 veľký európsky projekt PCB-RISK. Výsledky týchto projektov boli vysoko hodnotené nielen doma, ale i vo svete, o čom svedčia početné citácie v renomovaných časopisoch, ale i pozvania na celosvetové podujatia, ktoré sa venovali práve tejto problematike. V roku 1999 to bolo napr. medzinárodné sympóziu v Jokohame v Japonsku, o čom sa MUDr. Pavel Langer, DrSc., zmienil aj v knihe „Tŕnisté cesty v ríši Nippon“, ktorá vyšla v roku 2014.

MUDr. Pavel Langer, DrSc., bol nie len významný vedec, ale venoval sa aj spisovateľskej činnosti. Napísal niekoľko vedecko-populárnych kníh, v ktorých sa snažil priblížiť čitateľovi hlavne problematiku endokrinológie pútavým, zaujímavým a vtipným spôsobom. V knihách so spoločenskou tematikou opisoval často vlastné zážitky. Jedna kniha, na ktorej pracoval, ale ostala nedopísaná.

Je mi smutno pri pomyslení, že tento milý, dobrý a priateľsky človek odišiel navždy. Budeme naň spomínať ako na človeka, ktorého sme si vážili pre jeho kvality s úctou a láskou. Zbohom navždy.

Mária Tajtáková

za výbor Slovenskej endokrinologickej spoločnosti

Vzpomínka na pana profesora MUDr. Ivo Krče, DrSc.

Ve věku 84 let zemřel 15. srpna 2016 v Olomouci na následky onkologického onemocnění přední český internista a hematolog profesor Ivo Krč. Česká medicína tím utrpěla citelnou ztrátu. Odešel lékař a vysokoškolský učitel, jenž svoje všestranné vzdělání a široký odborný zájem ve všech oblas-

tech vnitřního lékařství mohl plně uplatnit až v období po listopadu roku 1989. Již před touto dobou pěstoval

významné mezinárodní odborné vazby, které se staly inspirací pro jeho vědeckou, akademickou a publikační aktivitu.

Ivo Krč se narodil v rodině prvního radiologa v Olomouci a jednoho z prvních radiologů Masarykova prvo-republikového Československa. Při heydrichiádě v roce 1942 byl jeho otec popraven v Kounicových kolejích v Brně. Ordinaci i byt obsadili okupanti a od 10 let byl Ivo vychováván maminkou ve skromných podmínkách. V roce 1950 maturoval na klasickém Slovanském gymnáziu v Olomouci na Kozinově ulici. Studium medicíny na Lékařské fakultě Univerzity Palackého ukončil

s vyznamenáním v roce 1956 a po absolutoriu byl povinně umístěn na Slovensko. Zde prošel všemi lékařskými obory, kmenově pracoval na interním oddělení v Ružomberku a zde také prvně atestoval z vnitřního lékařství v roce 1959.

Po úspěšném konkurzu byl v roce 1960 přijat na místo asistenta na I. interní kliniku LF UP v Olomouci vedenou kardiologem profesorem Pavlem Luklem. Na široce zaměřené klinice se ve skupině vedené budoucím profesorem Boleslavem Wiedermannem začal věnovat hematologii. Kandidátskou disertační práci na téma Některé hematologické aspekty srdeční dekompenzace úspěšně obhájil v roce 1967. Zájem o hematologii a imunologii přivedl odborného asistenta Ivo Krče ke studijnímu pobytu v Blood Research Foundation Center do Pavie (Itálie), kde pod vedením prof. Astaldiho spolupracoval také s centrem prof. Crosbyho (Washington, USA). Jeho nejvýznamnější práce o asparagináze a jejím vlivu na proliferaci a blastickou transformaci lymfocytů, které byly publikovány v italských i dalších zahraničních časopisech, pocházejí z této doby (1969–1970). Zájem o klinicko-patologické otázky lymfatické leukemie, maligních lymfomů a Hodgkinovy choroby vyústily v četné hodnotné publikace: The Significance of Different Types of Rosette Forming Cells in Chronic Lymphocytic Leukemia, Buněčná imunita u nemocných maligními tumory, Richterův syndrom, Hodgkinova choroba přecházející v chronickou lymfatickou leukemii, imunoblastický břišní lymfom a sarkoidóza, a mnoho dalších. Již jako odborný asistent dokázal Ivo Krč pro hematologii nadchnout i své mladší kolegy a budoucí profesory Vlastimila Ščudlu a Karla Indráka.

V roce 1977 je odborný asistent Ivo Krč pověřen vedením hematologické skupiny na II. interní klinice. Zde publikuje o imunologické problematice Crohnovy nemoci a ulcerózní kolitidy, účastní se výzkumu kolorektálního karcinomu. Na toto téma podává již v roce 1981 návrh na svoji doktorskou disertační a současně habilitační práci. Návrh však uvázl v neproniknutelných ideologicko-politických filtrech tehdejší společnosti. V roce 1988 se prof. Krč vrací na I. interní kliniku.

Po listopadu roku 1989 obhazuje v následujícím roce doktorskou disertační práci a úspěšně habilituje, nastupuje jako proděkan LF UP pro vědu a výzkum a zahraniční spolupráci a v roce 1990 se stává členem vědecké rady LF UP. V roce 1991 je jmenován profesorem vnitřního lékařství a stává se přednostou II. interní kliniky LF UP a FN Olomouc, kterou vede až do poloviny roku 1999. V té době stál v čele vědeckovýzkumné komise děkana LF UP, byl členem společné komise LF UP a LF MU v Brně pro obhajobu disertačních prací. Profesor Ivo Krč byl členem řady odborných lékařských společností v tuzemsku a v zahraničí,

mezi jinými: International Society of Chemo and Immunotherapy, International Society of Hematology, Danubian League against Haemorrhagic Disorders, Österreichische Gesellschaft für Hämatologie und Onkologie, byl jmenován čestným členem Polské internistické společnosti a Slovenské hematologické společnosti. V roce 1994 se stal předsedou Spolku lékařů České lékařské společnosti J. E. Purkyně v Olomouci, nejstaršího lékařského sdružení v olomouckém regionu, v jehož čele v minulosti stály takové osobnosti, jako např. profesor Vejvodský nebo profesor Rapant. Bohatá publikační činnost výsledků jeho vědecké práce je koncentrována do více než 250 časopiseckých prací, z nich jedna třetina byla publikována v časopisech zahraničních. Klinické i vědecké zkušenosti profesor Krč shrnul v kapitolách tří monografií a ve více než 300 přednáškách na kongresech doma i v zahraničí. Profesor Krč pěstoval na klinice i přes svoji specifickou oblibu v oboru hematologie a hematonekologie vnitřní lékařství napříč všemi jeho obory.

Podporoval mezinárodní spolupráci a byl iniciátorem pracovních setkání vnitřního lékařství středoevropských zemí (Mitteleurope-Countries Meeting of Internal Medicine) pořádaných v Polsku, Itálii, Rakousku i setkání v České republice v Olomouci, kde byl jeho prezidentem. Čestným hostem zde tehdy byl profesor Astaldi, bývalý tutor profesora Krče v Pavii.

Profesor Krč umožnil řadě spolupracovníků vycestovat na stáže a pracovní pobyty do Rakouska, Itálie, Belgie, Francie, Velké Británie, Německa i USA. Několik jeho asistentů úspěšně ukončilo doktorská studia a dva se úspěšně habilitovali. Nelze vyjmenovat všechny další aktivity, mezi jinými výchovu studentů a mladých lékařů, a nelze opominout ani členství ve vědecké radě Ministerstva zdravotnictví ČR.

I po odchodu do penze zůstal pan profesor dlouhou dobu činným profesorem na II. interní klinice. S oblibou, nadhledem a velkorysostí předával své zkušenosti mladším generacím a testoval znalosti studentů. Až do posledních okamžiků byl i navzdory známým závažným onemocněním aktivním a uznávaným členem Etické komise FN Olomouc.

S narůstajícím odstupem času si stále více uvědomujeme ztrátu profesora Ivo Krče jako osobnosti, která proslula svými vědomostmi, širokým vzděláním, moudrostí, velkorysostí, a také laskavostí k pacientům, kolegům i studentům. Nadevše však zůstane známý svojí morální a duchovní pevností.

S hlubokou úctou vzpomínáme.

*Vlastimil Procházka
za kolektiv II. interní kliniky LF UP a FN Olomouc*